

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

BRZEŻANY-UŁANKA

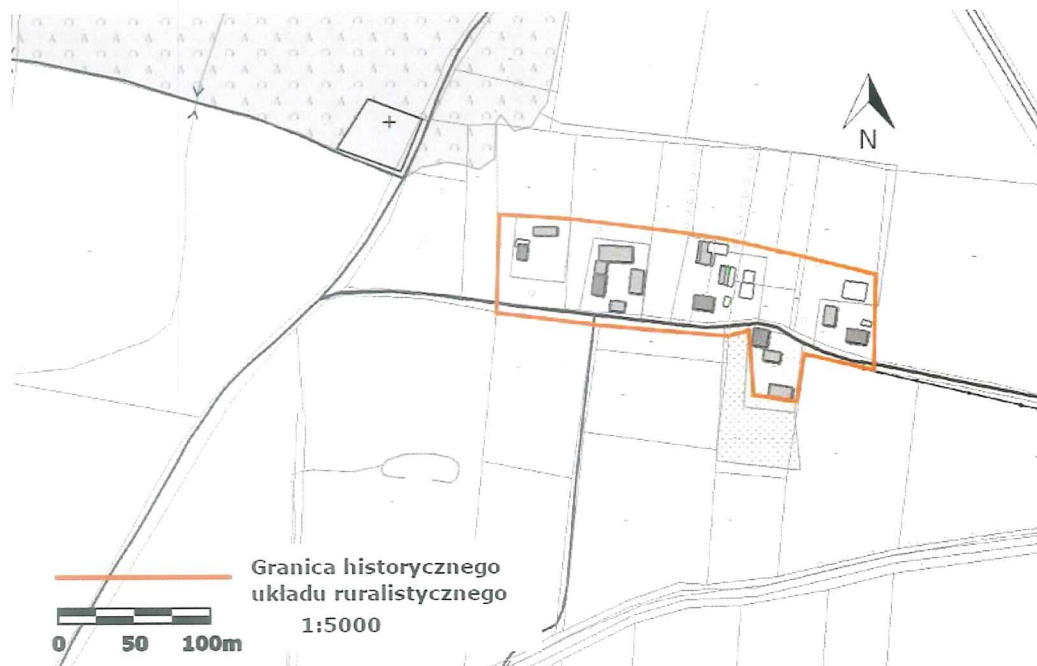
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY PRZYSIÓŁKA

2. Czas powstania

1791 r.; XIX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar przysiółka

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Góra

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°42'18", E: 16°29'04"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Neuwarthe (1791-1945), Gebise (1830, 1845)

Historia: Według pierwszych wzmianek, Ułanka stanowiła kolonię miejscowości Sławęcice założoną przed rokiem 1791. W późniejszych latach Ułanka została włączona do wsi Brzeżany. W I poł. XIX w. w miejscowości odnotowywano folwark. W k. XIX w., Ułanka składała się z sześciu domów zamieszkałych przez 26 osób. W I poł. XX w., wieś zamieszkiwało 29 osób.

Kolonia położona jest na płd, od wsi Brzeżany, w znacznym od niej oddaleniu. Jest to niewielki przysiółek składający się zagród rozlokowanych po płu. stronie drogi. Zabudowę stanowią murowane budynki mieszkalne i gospodarcze przekryte dachami dwuspadowymi, sporadycznie łamanymi, pokrytymi dachówką w kolorze ceglonym, elewacje w przewadze ceglane.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowane nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, w szczególności na zatylach działek, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formule, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego przysiółka, rozplanowania dróg, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych.

Bibliografia, źródła: Gmina Góra. Studium środowiska kulturowego, M. B. Czystoń, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2006, archiwum zakładowe DWKZ

Materiał kartograficzne

Messtischblatt – nr 4264 arkusz SEITSCH 1938 r.

Messtischblatt – nr 4264 arkusz SEITSCH 1944 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.

